

Op Bestelling

WAT IEDEREEN WETEN MOET

MET BETREKKING TOT HET VERBAND TUSSCHEN

DE „GROOT AZIATISCHE GEMEENSCHAPPELIJKE WELVAARTSSFEER“

EN

HET EXTREMISTISCHE STANDPUNT VAN SOEKARNO c. s.

door

D. W. N. DE BOER

Oud Indisch Bestuursambtenaar

Repetitor klassiek en

modern Maleisch

UITGAVE VAN

DE STICHTING: „INDIË IN NOOD, GEEN UUR TE VERLIEZEN!“

VOORWOORD

Ook hetgeen hierbij aangeboden wordt is, al neemt het door het wat grootere volume dan het vorige vlugschriftje den schijn daarvan aan, geen lang en geleerd betoog.

Het is niet meer dan een gecoördineerde samenvatting van citaten uit Indonesische bladen, en dan weer in hoofdzaak alleen uit de Asia Raya, het groote Japansch-Indonesische dagblad, dat gedurende de Japansche bezetting op Java dezelfde taak vervuld heeft als hier in ons land de Deutsche Zeitung für die Niederlande.

Uit deze citaten moge blijken, dat Soekarno c.s. ten opzichte van „Indonesia” denzelfden rol gespeeld hebben als Mussert en de zijnen hier in Nederland, d.i. dat, evenals Mussert en trawanten dat deden ten detrimente van Nederland in het belang van Groot-Nazi-Duitschland, Soekarno en zijn lotgenooten al hun krachten gaven tot schade voor „Indonesia” ten faveure van een fascistisch Groot-Japan.

Verder moge daaruit duidelijk uitkomen, dat een afdoende bestrijding van de door Japan uitgelokte en voorbereide extremistisch-nationalistische uitspattingen niet slechts een noodzakelijkheid is in het belang van de goedwillende inheemsche en overige bevolking van Ned. Indië, en van Nederland zelf, maar in niet mindere mate de geallieerden raakt, waar „Java slechts een schakel is in den Groot-Aziatischen keten door Japan gesmeed”, en Japan zich slechts **tijdelijk** uitgeschakeld acht.

D. W. N. DE BOER,
Repetitor klassiek en modern Maleisch.

's-Gravenhage, 20 Maart 1946.
Van Alkemadeaan 207.

Wat iedereen weten moet

met betrekking tot het verband tusschen de „Groot-Aziatische
Gemeenschappelijke Welvaartssfeer” en het extremistische
standpunt van Soekarno c.s.

In het door de Stichting uitgegeven vlugschriftje van 25 Januari j.l. „Wat iedereen weten moet met betrekking tot het Indonesische Probleem” werd een beknopte samenvatting gegeven van essentieële feiten, dienende tot objectieve voorlichting inzake de draagwijdte van de benaming „Repoeblik Indonesia” en de in dat verband gebezigde begrippen „nationalisme”, „staatkundige eenheid”, enz.

De voornaamste strekking van dat résumé van feitelijke gegevens was erop te wijzen:

- 1e. dat Indonesië, althans het Indonesia van Soekarno c.s. niët vereenzelvigd kan en mag worden met het huidige Ned. Indië;
- 2e. dat het in strijd met de nuchtere werkelijkheid is, te meenen, dat — om slechts één voorbeeld te geven — bijv. de drie kernvolkeren van het Noordelijk gedeelte van Sumatra, d.z. de Atjehers, de Bataks, en de Minangkabauers, zonder „Ned. Indische” samenbinding thans reeds een homogene staatkundige eenheid zouden kunnen vormen: die volkeren toch verstaan elkaars taal niet, en het Indonesisch is er nog geen contact-taal geworden, — evenmin als elders in den Archipel; terwijl voor de intellectueelen en voor hooger-onderwijsdoeleinden voorloopig het **Nederlandsch** er nog als spreek-, leer- en voertaal dienst zal moeten doen (!); hun zeden en gewoonten en maatschappelijke vormen zijn zoodanig verschillend, dat zij ook dáárom zich thans nog niet bij elkaar thuis voelen; en daarbij komt dan nog, dat de omstandigheid, dat van de Bataks naast een groot contingent Heidenen het grootste deel den Christelijken godsdienst belijdt, hen geen „goeden buurman” doet zijn van den fanatiek-Mohammedaanschen Atjeher;
- 3e. dat het gebied van de Buitengewesten in zijn geheel, en

uiteraard in grotere mate nog de respectievelijke kernvolkeren ieder op zichzelf, in een Repoeblik Indonesia als door Soekarno c.s. bedoeld, als minderheidspartijen weinig te zeggen zouden hebben, en overstemd zouden worden door hun machtigeren deelgenoot Java;

- 4e. dat het overigens een dwaasheid zoude zijn, om aan het kleine groepje extremisten onder de door Prof. Boeke voor héél Indië op $7\frac{1}{2}$ % van de bevolking geschatte „in-Westersche-sfeer-levendenden” (Opdracht d.d. 18 Nov. '45) het recht toe te kennen, een meer of minder getrouwe copie van democratische instellingen op te dringen aan een maatschappij, die daarop niet ingesteld, en ook helemaal niet gesteld is.

Deze simpele feiten hebben echter uiteraard slechts waarde, voorzoover de partijen-in-kwestie met oprechte bedoelingen en wederzijdschen goedenwil naar een eerlijke oplossing van het vraagstuk streven; en dit mogen en kunnen wij slechts verwachten van vele der bevolkingsgroepen, met wie helaas juist nog géén besprekingen plaats gevonden hebben.

Van de groep daarentegen, waarmee de besprekingen wél werden begonnen en waarmee ze nog steeds tevergeefs worden voortgezet, kunnen wij — het blijkt nu toch hoe langer hoe duidelijker — op niet de minste redelijke samenwerking rekenen.

Het wordt dan ook eindelijk tijd, deze conclusie ronduit te trekken en daarnaar te handelen, voordat het te laat is.

Tot deze overtuiging behoeft men nù niet meer te komen op grond „slechts” van „misschien overdreven” mondelinge en schriftelijke mededeelingen van gerepatrieerden en van nog in Indië verblijvenden, Nederlanders zoogoed als Indonesiërs. Want wij beschikken nu over Indonesische bladen van tijdens de Japansche bezetting, en van nà de capitulatie!

En deze eigen-Indonesische bladen vormen toch wel de bron bij uitnemendheid om er niet te loochenen gegevens uit te putten t.a.v. **wat Japan wilde**, en van **wat nù Soekarno c.s. willen**.

Nu was het inderdaad al lang geen geheim meer, dat Japan, op voorbeeld van zijn ook hierin nagevolgde illustere Nazi-leermeesters, het niet slechts gelaten heeft bij een belachelijke

zelfverheffing, naast een ongelooflijk brutale verguizing van de tegenstanders; en een met onmenselijke methoden ten uitvoer gelegde intimidatie van de onderworpen volkeren, maar dat het zich mede verstout heeft zich op te werpen als aange-
wezen Leider van een te stichten „Groot-Azië” („Asia Raya”); en ter bereiking daarvan de onderworpen volkeren dwong de
grootst mogelijke offers bij te dragen.

Evenmin was het ontgaan, dat Ir. Soekarno zich meer en meer, met lichaam en ziel aan de Japs overgaf, wier werkelijke be-
doelingen met die pan-Aziatische samenwerking hij niet scheen te willen voorzien, zoodat hij zich blindelings in het avontuur stortte, waaruit nu voor hem geen andere weg meer openstaat, dan die van het eischen van een „minimum” van 100 %!

Uit een collectie „Asia Raya”'s en 'n paar nummers van andere bladen in bruikleen van den Heer Mens Fiers Smeding, in het bezit van de Stichting „Indië in Nood”, blijkt thans aan alle kanten, hoeveel intensiever dan men dacht de Japs en hun col-
laborateurs zich aan de verwerkelijking van dat „Groot-Oost-Azië” gegeven hebben, alsook hoeveel verder zij zich de grenzen van hun „Groot-Aziatische Welvaartssfeer” gedacht hebben, n.l..... tot in Egypte!

Uit desbetreffende citaten zal men dan ook de overtuiging kun-
nen putten, dat **het thans gelijktijdig plaats hebben van opstan-
dige bewegingen** in Ned. Indië, Birma, Br. Indië en Egypte **geen toeval, maar opzet is, en als zoodanig deel uitmaakt van een oorspronkelijk op initiatief en onder leiding van Japan gesmeed complot, hetwelk nù, na diens tijdelijk geacht uitval-
len, door de andere rotgenooten onverflauwd wordt voortgezet,** waarbij zij listig gebruik maken van de tusschen de Geallieer-
den zich steeds meer openbarende controversen.

Wij kunnen uit die bladen ook leeren:

waarom Soekarno c.s. het Indonesische probleem ten rechte niet als een interne aangelegenheid tusschen Nederland en Indië (of desnoods „Indonesia”) willen beschouwen;

waarom de noodeloos langgerekte besprekingen met Sjahrir, die maar steeds machtigingen van Soekarno moet halen, maar camouflage zijn en niet de minste waarde hebben;

**waarom de radio's van Midden-Java nu hoe langer hoe onbeschaamder aanzetten tot het afbreken van de onderhan-
delingen;**

waarom het dagblad „Merdéka” (De Vrijheid) op 26 Febr. j.l. naar aanleiding van de ongeregeldheden te Bombay schreef:

„Niet met besprekingen kunnen wij den last van den blanke van ons afwerpen, **maar alleen met vechten**, zooals wij Indonesiërs reeds bewezen hebben”;

en waarom dus **het optreden tegen de extremisten op Java niet slechts een aangelegenheid is van Nederlandsch belang.**

In die bladen toch lezen wij van de rol, die Soekarno c.s. in het Groot-Aziatisch complot hebben gespeeld, en zulks met een dusdanige onverzoenlijkheid, dat zij thans **„zelfs met 100 % onafhankelijkheid geen genoeg kunnen nemen”**, en dien eisch een **minimum-„eisch”** noemen!

Voor hèn was het daarom nu **nièt** de vraag, **wat de beste oplossing voor „Indonesia”**, of althans voor hun vaderland Java, zou kunnen zijn als deel van een **rijksverband met Nederland**, maar **hoe ze**, voorloopig zonder Japan, **aan het ooriele Groot-Aziatische plan zouden kunnen doorwerken** als „schakel in den Groot-Aziatischen keten”, door Japan gesmeed.

Maar laten wij nu niet verder op de feitelijke gegevens vooruitloopen, er is periculum in mora; en hoe spoediger een en ander algemeen bekend wordt, hoe beter. De hieronder gegeven vertalingen van essentieële passages uit bedoelde Indonesische bladen zullen voor zichzelf spreken. Voor een verwerking van alle materiaal in den vorm van behoorlijk als afzonderlijke hoofdstukken geredigeerde onderwerpen, kan niet gedacht worden. Dit zou een boekdeel vergen, en daarvoor ontbreekt de tijd. Terwille van een goed overzicht zullen de gegevens daarom slechts eenigszins gecoördineerd worden, zooveel mogelijk chronologisch gerangschikt. Ook zullen korthedshalve slechts die voornaamste gedeelten worden overgenomen, die tezamen een vodoende afgerond geheel vormen.

Uit alles nu blijkt, dat Soekarno c.s., liever dan verder met Nederland samen te gaan, en — later — in de belofte van H.M. de Koningin vertrouwen te stellen, zich aan Japan onderwierpen, blind voor de feiten:

1) dat Japan in het geheele Oosten het eenige door alle

- anderen gehate volk was, nog meer verafschuwd dan de Pruisen, resp. Nazi's in Europa;
- 2) dat de Japanner in Indië steeds zóó weinig „reçu” was, althans apart stond, dat er geen vermenging heeft plaats gehad van dezen Oosterling met andere Aziaten, en Indië geen Japansche „peranakan's” kent; ja zelfs in tegenstelling tot alle andere Oosterlingen, beschouwd werd — en niët ten onrechte — als een voor korteren of langeren tijd in Indië verblijvende spion;
 - 3) dat Japan inzake Mantsjoerije en China al getoond had, wat zijn ware aard en wat zijn woord waard was;
 - 4) dat de Japs dadelijk op groote schaal de Japansche taal invoerden als **eerste** hoofdvak op de scholen: b.v. „Pembangoen” van 9 Maart 1943 over Jap. cursussen te Solo, Malang, enz.;
en als **eerste** eisch voor diverse examens: Pembangoen van 10 Maart 1943; tenslotte zelfs een **Hoogeschool voor de Japansche taal** stichtten (te Soerabaja): Asia Raya van 10 April 1944;
 - 5) dat behalve aan steden-, wijk- en straatnamen ook aan de bestuurs- en rechtsressorten, en de daarbij betrokken ambtenaren Japansche namen en titels werden gegeven;
 - 6) dat over geheel „Indonesia” slechts de **Japansche** vlag waaïen mocht;
 - 7) dat bij gelegenheid van allerlei feesten en demonstraties, tijdens „een minuut stilte” **eerbetoon** moest worden gebracht met het gezicht in de richting van „Het Paleis” (van den Tenno) — gelijk het voor de Mohammedanen ritus is bij het uitoefenen van hun godsdienstplichten het gelaat te wenden naar de heilige Moskee te Mekka. Dit eerbetoon aan den Keizer van Japan eischen de Japanners zelfs als **eersten dagelijkschen plicht** bij den opleidingscursus voor officier: Asia Raya van 10 Nov. 1943;
„Daarna wordt de vlag van de („Rijzende”) Zon gehe-schen en eerbetoon gebracht in de richting van „Het Paleis” ”;
 - 8) het Japansche volkslied moest worden geleerd en gezon-gen, en zelfs wedstrijden in het zingen daarvan werden georganiseerd;

- 9) dat naast een steeds toenemende vordering van bodem-producten als anderzins, ook steeds meer arbeidsdienst moest worden verricht, (waarbij men zich herinnere den strijd die destijds gevoerd werd voor de afschaffing van de heerendiensten).

Blind waren Soekarno c.s. óók voor het feit, dat zij als belooning voor dat alles aanvankelijk met niets, daarna met zeer vage beloften, **en eerst na de Radio-boodschap van H.M. de Koningin met een zeer zwakke, dan ook onschadelijke „medezeggenschap” in het landsbestuur genoeg moesten nemen.** De bevolking van „Indonesia” moest eerst leeren beseffen, wat zijn groote broer Japan gepresteerd had en alsnog presteerde; waarom het den oorlog was ingegaan en dien oorlog zoo „verbeten en dapper” voerde; en dat het noodzakelijk was, dat de Indonesiër zich den Japanschen geest zoo spoedig mogelijk eigen maakte, en ten volle medewerkte.

Dat deze educatie van den Indonesiër steeds gepaard ging met het **afbreken van alles, wat Nederland gewrocht had**, en verder met **een haatzaai-campagne tegen de Geallieerden**, Engeland en Amerika, spreekt — we hebben het hierboven al gesignaleerd — vanzelf.

Ook was te verwachten, dat diverse collaborateurs van deze schoone gelegenheid gebruik zouden maken, om hun beste beentje voor te zetten, teneinde bij den bezetter in het gevecht te komen.

Begonnen wordt natuurlijk — de kranten staan er vol van — met te wijzen op de goede bedoelingen, en in niet mindere mate op de weergalooze militaire kracht van Japan.

Daarnaast wordt echter ook al dadelijk een oproep gericht aan de **voornaamste groep** van de bevolking — de Mohammedanen —, benevens aan de **meest agressieve groep** — die van de „Beweging” —, om met het machtige en „naar een rechtvaardige oplossing” strevende Japan „samen te werken”.

In de Pembangoen van 9 Maart 1943 schrijft de Japanner H. Shimizoe, met den sluwen opzet om de Islam en de Volksbeweging mede voor het Japansche karretje te spannen, een hoofdartikel, waarin hij zijn lof uitspreekt over de

„Verdiensten van de Islam en den grooten Leider Mohammed, wiens glans nimmer zal verbleeken, omdat die

godsdienst gericht is op een gemeenschappelijke welvaart op aarde voor alle volkeren";

„Evenzoo dienen" — zoo gaat hij voort — „als leidraad de idealen van de Hoog Verhevene Tenno's, die sedert zij ter wereld kwamen, geen andere zijn dan om welvaart en vrede te scheppen".

Nadat hij dan verder in herinnering heeft gebracht **den strijd van oudsher gevoerd tusschen Oost en West**, vooral den strijd van de Islam, terwijl ook Djenggis Khan niet vergeten wordt, eindigt hij met de waarschuwing:

„Engeland en Amerika worden weliswaar overal verbrijzeld enz., maar zijn nog niet geheel verslagen",

en daarom:

„als Engeland, Amerika en Nederland de gelegenheid krijgen nògeens over Azië te heerschen, dan zal van heel Azië van Zuid tot Noord, **van Turkije tot de Westkust van Amerika**, het leven geheel en al uitgebluscht zijn, en zal het ten ondergaan zonder weer boven te komen".

Tenzelfden dage, 9 Maart 1943, hield het Hoofd van de Jap. Legerleiding te Batavia een radiorede, opgenomen in Pembangoen van 10 Maart, waarin hij o.m. zegt:

„..... Op den eersten Maart verleden jaar landden de Veldheeren van het fiere, moedige Japansche leger op Java, en vielen zij dadelijk den vijand op alle slagvelden aan, en veroverden zij heel Java, zoodat de Geallieerde legers, bestaande uit Nederlanders, Amerikanen en Engelschen, na een strijd van slechts 9 dagen zich onvoorwaardelijk aan het dappere Japansche leger overgaven....."

Deze radiorede wordt gevolgd door een openbare redevoering van denzelfden Legerleider op 9 Maart 1943:

„..... Nu is het dan precies een jaar sedert een begin is gemaakt met het in het lev enroepen van een nieuwe Javaansche maatschappij. Op dit oogenblik is niet het geringste restant meer te zien van de politiek van uitpersing van het Nederlandsche Bestuur, dat ruim 300 jaar op Java zijn lusten heeft botgevierd....."

„..... Nu neemt het Jap. Rijk een zéér stevige positie in, sterker dan die van Amerika en Engeland, over zeer uitgebreide gebieden, nl. zich uitstreckende van **de Aleoe-**

ten in het Noorden tot de Salomonseilanden in het Zuiden, en Japan zal voortgaan zijn plichten te vervullen in die zoo uitgestrekte gebieden om zijn heilige doeleinden te bereiken, n.l. de instorting van de macht van Amerika en Engeland over de geheele wereld te bewerkstelligen".

In een andere redevoering van denzelfden Leider:

"Ik ben er ook van overtuigd, dat gij allen, die nu bevrijd zijt van het blok en den ketting, waarmede Amerika en Engeland U in Uwe bewegingen belemmerde, ten volle zult beseffen, dat het lot van de geheele bevolking van Groot-Oost-Azië, dat een totaal van 1000 millioen beloopt, afhangt van de overwinning in dezen oorlog.

Op 10 Maart 1943 hebben voorts ceremoniën plaats ter herdenking van de oprichting van de „nieuwe maatschappelijke orde" op Java:

Voordracht van Kolonel Nakayama,

vertaald in het Indonesisch door Mr. Samsuoddin;

Voordracht van de Legerleiding,

vertaald door Ir. Soekarno;

Voordracht van den Gunseikan,

vertaald door Drs. Mohammad Hatta.

„Daarna spreekt Ir. Soekarno als vertegenwoordiger van de Indonesische bevolking zijn grooten dank uit aan God, en den bestgemeenden dank aan het Jap. leger, dat „Indonesië" bevrijd heeft van de boeien van den Nederlandschen overheerscher. Uit naam van het geheele Volk van „Indonesië" legt Ir. Soekarno de belofte af, de (Japansche) Regeering in haar taak te zullen bijstaan, totdat de eindoverwinning in dezen oorlog bereikt zal zijn".

In een uitvoerig verslag hierover staat dan nog het volgende:

„als Voorzitter van de Vergadering houdt de Heer Baginda Abdoellah een rede", waarin om. gezegd wordt: „Aan kameraad Karno, aan wien de taak toevertrouwd is van kapitein op het schip, bijgestaan door de andere volksleiders, die behooren tot het viermanschap (Drs. Moh. Hatta, Ki Hadjar Dewantoro en Kjai H. Mansoer) worde' een zoo krachtig mogelijke steun verleend door de geheele bevolking van Indonesië in alle oprechtheid".

Als de collaborateurs een gedeelte van de propaganda op zich nemen, die gericht is op het **verder sloopen van het Westersch prestige**, krijgt Nederland natuurlijk al dadelijk een beurt.

De kans werd dan zoo grondig benut, dat de collaborators er zelfs niet voor terugdeinsden, ter meerdere glorie van den Jap, **de meest schaamteloze en lasterlijke dingen te zeggen tot neerhaling van den Nederlander.**

Zoo heeft in Pembangoen van 9 Maart 1943 Dr. Rasjid den euvelen moed gehad in een artikeltje over de Volksgezondheid het volgende neer te schrijven:

„In den tijd van het Nederlandsche Bestuur werden de Indonesiërs door de Nederlandsche Doktoren slechts gebruikt als onderzoekingsmateriaal. Hun bedoeling was het niet, de bevolking gezond te maken, maar te zoeken naar nieuwe kennis voor de medische wetenschap, en de bevolking diende slechts voor „materiaal” voor de proefnemingen. Zijn naam werd beroemd over de geheele wereld, wanneer de Hollandsche geneesheer bij het onderzoek van een of andere ziekte in Indonesia succes had; een beroemde naam, die voor onze bevolking geen beteekenis had, omdat het niet was ten behoeve van haar gezondheid.

Vele Indonesische doktoren waren er, die werkelijk hun volk wilden helpen, maar steeds ondervonden zij allereerst tegenwerking van het Nederlandsche Gezag.

Sedert een jaar heeft het Japansche gezag de gezondheid van de Indonesische bevolking zeer behartigd, en het vertrouwen van de bevolking neemt steeds toe, het bewijs daarvan is, dat er nu veel meer mensen naar de ziekenhuizen komen dan in de afgelopen jaren”.

In een artikel van Soewandhie in Asia Raya van 12 Juni 1943 wordt **het Westen in het algemeen** aangevallen, en wel door een ongunstige critiek op den Christelijken Godsdienst, waarnaast n.l. de Oostersche religies gunstig zouden afsteken. Speciaal de Japansche geestelijke opvoeding van het volk wordt daarbij in de hoogte gestoken, aangezien de Japansche geloofsleer gepaard gaat met Tenno-, Voorouder- en Land en Volk-vereering, waardoor, naar hij zegt, de Japansche Kultur op zoo'n hoog peil staat.

Dan komt de politiek van **Amerika** aan de beurt:

In Asia Raya van 1 Juni 1943 schrijft Soeroto naar aanleiding van Roosevelt's a.s. 4e verkiezing tot President:

„Maar dit alles is niet belangrijk. **Roosevelt of iemand anders uit de democratische gelederen, ja zelfs al zou het iemand zijn van de republik. partij — voor het Amerikaansche volk is dat om het even.** Wij weten dat er in de U.S. 2 partijen zijn, de democratische partij en de republikeinsche partij. Maar in waarheid bestaat er tusschen die beide partijen geen verschil. Beiden (vertegenwoordigen) een kapitalistische en imperialistische strooming. Beide beschermen de belangen van de kapitalisten en onderdrukken daardoor de bevolking”.

In Asia Raya van 9 Juli 1943 volgt een critiek van Tomokazoe op het **Atlantic Charter**; dat hij kwalificeert als een vodje papier, en naar aanleiding waarvan hij o.m. de vraag stelt, waarom in de 20 jaren na den eersten wereldoorlog Amerika en Engeland geen onafhankelijkheid verleend hebben aan Indië en de Philippijnen en zoo meer.

Een verdere aanval **op de geallieerden**:

Asia Raya van 2 Aug. 1943: Uit een zeer lange redevoering van den hoogsten vertegenwoordiger van het Japansche gezag op Java, ter bekendmaking van het besluit van de Hooge Regeering te Tokyo om aan enkele Javanen, die aan zekere normen voldoen, een aandeel toe te vertrouwen in het Landsbestuur:

„Onze vijanden, Amerikanen, Engelschen en Nederlanders, streven slechts hun eigen voordeel na, zoodat zij er soms zelfs niet om geven, bevriende landen daarvoor op te offeren.....

Zooals in de daareven gegeven uiteenzetting duidelijk gemaakt, is het oogmerk van het oorlogvoeren van Groot-Oost-Azië om ons, d.w.z. 1000 millioen ingezetenen van Groot-Oost-Azië, te bevrijden uit de boeien van onze vijanden: Amerikanen, Engelschen en Nederlanders, (die reeds zoo langen tijd (ons knellen))”.

En nóg een in Asia Raya van 16 October 1943, waarin met name de **Engelschen** genoemd worden:

„De verdediging van Java”, (door M. A. Salman):

„We **behóóren** het niet slechts te doen, maar we **moè-ten**”! Zooals Sultan Saladin van de Saracenen moedig en dapper streed tegen Richard Leeuwenhart van de Engelschen (en bondgenooten), die in den tijd van de Kruistochten zich op zijn vaderland wilden werpen, zoo moeten wij ook in dezen modernen oorlog met een leeuwenhart **ons op de Engelschen en hun bondgenooten werpen, als zij den moed hebben voet te zetten op Java.** Van de Engelschen, — (als ik Engelschen zeg, dan moet nu gelezen worden „èn zijn bondgenooten”) — van de Engelschen kennen wij reeds de houding tegenover den Islam: (Br.) Indië, Turkije, Yemen, Palestina, Egypte en andere Moh. landen zijn er als getuigen, die kunnen meepraten over de houding der Engelschen tegenover de Islam. Als de Engelschen in staat zouden zijn Java onder hun macht te brengen, dan zouden wij stellig een smadelijker lot te dragen hebben dan in den Holland-schen tijd”.

En in Asia Raya van 10 Januari 1944 in een artikel „Naar de vorming van een oprechte en rechtvaardige wereld”:

„De beschikking Gods om de Aziatische volkeren van de onderdrukking te bevrijden.

De **Amerikaansch-Engelsche** krachtsinspanning om hun kwade plannen uit te voeren, teneinde de wereld te overheerschen en den voortgang van den tijd te belemmeren, zoomede den loop der geschiedenis tegen te houden, wordt dag na dag afgebrokkeld”.

Om den „Indonesiërs” te doen gelooven, dat Japan met dezen oorlog „werkelijk niet” op eigen belangen uit is, maar zich mede zulke zware offers getroost om zijn door het **Westersch imperialisme** tot slavernij gebrachte en economisch uitgebuite mede-Aziaten van het juk te bevrijden, en onafhankelijk te maken, behoudens dan natuurlijk de noodzakelijkheid van Japan's onontbeerlijke leiding, worden zij geregeld van de vorderingen op de andere strijdtooneelen in Azië op de hoogte gehouden en met de andere collaborateurs aan het Groot-Oost-Azië-plan bekend gemaakt.

Zoo werd in de Pembangoen van 9 Maart 1943 ter opwek-

king van de Indonesiërs om mede te werken aan de Vereeniging van „Groot-Oost-Azië, in het artikel „Naar een nieuwe Maatschappij” door Domei (Jap. Pers), gewezen op de oprichting op alle plaatsen in geheel Azië van dergelijke vereenigingen tot bevordering van de eenheid:

„In **China** is opgekomen de HsinMin-beweging, in de Filipina Kalibapi, in Burma evenzoo. Ook Java zal, als een van de belangrijkste leden van de Vereeniging van Aziatische Volkeren, niet achterblijven”.

In de Asia Raya van 12 Juni 1943 „Buitenlandsch Overzicht” door Dr. G. S. S. J. Ratoelangie:

„**Wang Tjing Wei** wil niet toelaten, dat zijn land en volk gebruikt worden als instrumenten van **het Engelsche kapitalisme**, dat met valsche leuzen probeert zijn inhaligheid te verbergen. Natuurlijk zijn de Chineesche leiders zich daarvan wel bewust, maar zij hebben geen macht en niet den moed, er zich tegen te verzetten. Pas toen Japan den oorlog begon, kregen zij de gelegenheid — en met hen geheel Groot-Oost-Azië — om te strijden ter verdediging van het heilige recht van de Aziatische volkeren op Azië. En daarom is deze oorlog — het is reeds eenige malen gezegd — **niet een strijd van Japan alléén, maar een oorlog van geheel Groot-Oost-Azië tegen het imperialisme van de kapitalistische West-Europeesche landen!** Zóó moeten wij de huidige wereld-situatie bekijken”.

In Asia Raya van 9 Juli komt de aankondiging voor:

„**Engelsch-Indië rust een leger uit om de Engelschen te verdrijven**”.

Asia Raya van 2 Aug. 1943 geeft een artikel: **Onafhankelijk Birma:**

„P. M. Todjo wenscht onafhankelijk Birma geluk”.

„Door de eendracht van 1000 millioen Aziaten, doordat 1000 millioen Aziaten samenwerken om de doeleinden van dezen oorlog te bereiken, zal de overwinning stellig behaald worden.

„Bij de geboorte van een „Vrij” Birma bidden wij dat dit nieuwe land voorspoedig moge opbloeien, en hier

verklaren wij nogmaals, dat Japan de standvastige bedoeling heeft de eenheid van de bevolking van Groot-Oost-Azië te bestendigen....."

In Asia Raya van 10 Nov. 1943 wordt melding gemaakt van de eerste stap tot bevrijding van **Eng. Indië**.

„De Eerste-Minister Todjo legt den eersten steen voor den opbouw van India onder leiding van Bose.

De eilandengroep der Andamanen en Nicobaren maakt een deel van 'India' uit, dat door het Japansche leger bevrijd is van de Engelsche slavernij, en wordt nu het eerste bestuursgebied van de voorloopige regeering van India".

In aansluiting hierop wordt in Pembangoen van 8 Dec. 1943 de oprichting herdacht van de stichting „Groot-Oost-Azië" juist twee jaar geleden:

Motto: „**Engeland en Amerika moeten kapot!**"

Asia Raya van 7 Jan. 1944:

„Bij wijze van instemming met de geboorte van de „Tentera Pembela Tanah Air" (het Leger ter verdediging van het Vaderland) en het besef, dat de taak van de **verdediging van Azië gedaan moet worden door de volkeren van Azië gezamenlijk**, zal de Heer Koendan (een Britsch-Indiër), Voorzitter van de anti-Engelsche India-beweging te Soerabaja over eenige dagen **de afdeelingen van de anti-Engelsche India-beweging in geheel Oost- en Midden-Java** bezoeken met de bedoeling propaganda te maken en gelden te verzamelen".

In Asia Raya van 10 Jan. 1944 nog eens over **China**:

„China één jaar in den oorlog. D.d. 9 Jan. a°. p°. verklaarde Nationaal China den oorlog aan Amerika en Engeland. Door dezen maatregel werd **Nationaal-China bondgenoot van Japan**, en bestrijden zij gezamenlijk den gemeenschappelijken vijand.

En hiermede ook heeft Nationaal-China zijn plaats bepaald in het internationale verband.

„Nolens volens beseffen de leiders van Tjoenking, dat zij hun volk verkoopen....."

Uit de oorlogsinspanning door Nationaal-China onder leiding van President Wang Tjing Wei in gang gezet,

benevens die van **de andere volkeren van Groot-Oost-Azië onder leiding van Japan**, zijn wij ervan overtuigd, dat aan de Gemeenschappelijke Welvaarts(sfeer) in Oost-Azië snel vorm zal zijn gegeven".

Op dit chapter wordt steeds teruggekomen: Artikel in Asia Raya van 9 Jan. 1945:

Chandra Bose tot Nationaal-China:

„..... Twee jaar geleden wierp **Nationaal China** zich in **dezen hevigen oorlog naast Japan en andere landen van Azië om de Engelschen en Amerikanen te verbrijzelen**, en er mede borg voor te staan, dat alle volkeren van Groot-Oost-Azië bevrijd worden van het imperialistische gif van die beide vijandelijke landen. Sedert Nationaal-China zich in den strijd geworpen heeft, zijn de bevolkingen van Nationaal-China en de andere landen van Groot-Oost-Azië zich ten zeerste bewust van de waarheid en rechtvaardigheid, die door Japan verdedigd worden tegen Engeland en Amerika".

Dat Soekarno c.s. — zooals in den aanhef al even vermeld — het lot van „Indonesia" in handen wilden leggen van Japan, en hun land mede wilden laten deelnemen aan een door Japan te vormen Groot-Aziatische „Welvaartssfeer", waarover Japan ook de leiding zou **behouden**, kan blijken uit de hiernavolgende citaten:

Bijzondere aandacht verdient daarvan het eerste, waaruit ons thans bekend wordt, dat **Soekarno zelf reeds vele jaren tevoren „inter-asiatisme" op het oog zou hebben gehad**, terwijl verder daaruit blijkt, **hoever men zich de grenzen van Groot-Azië gedacht had:**

Asia Raya van 10 Maart 1943 over de Rede van Soekarno:

„15 Jaar geleden is door Kameraad Karno reeds herhaaldelijk uiteengezet, dat het Indonesisch nationalisme ook inter-asiatisme inhoudt.

Vervolgens **herhaalde Kameraad Karno** nog eens zijn meest bekende uitspraak, die zelfs door de kleine kinderen van dezen nieuwen tijd in het hoofd geprent is, n.l. **„Wanneer Liang-barangsai (de Draak?) van China, samenwerkt met het Nandi-Rund van Britsch-Indië, met**

den Witten Olifant van Siam, met de Sfinx van Egypte, met..... den Wilden Stier van Indonesia..... (geweldig applaus), en deze samenwerking bestraald wordt door de Zon van Japan, dan zal elk Westersch imperialisme aan gruzelementen gaan....."

Asia Raya van 1 Juni 1943:

„Ook op Java als schakel in de welvaartskring moet men alle energie en werkkraft van het volk vereenigen om **Amerika en Engeland** ten val te brengen, en den strijd voortzetten in dezen geweldigen oorlog **tezamen met Japan**”.

Maar dat werk moest door de Indonesiërs zelf worden voortgezet!”

Asia Raya van 9 Juli 1943 (door Darmawidjaja):

„En nu zijn wij bevrijd van de ketenen van het kapitalisme en imperialisme van **Amerika en Engeland**: wij hebben de komst van het Japansche leger met groot enthousiasme begroet. Met een rein en oprecht hart hebben we ook hun aansporing aanvaard om nieuwe idealen op te wekken, een nieuw leven te beginnen, een nieuwen geest geboren te doen worden, en te strijden om de Geallieerden te verbrijzelen in het belang van een nieuwe wereld en een „Gemeenschappelijke Welvaart” onder de volkeren. Maar al die verheven idealen kunnen niet worden ten uitvoer gelegd, als wij slechts uiterlijk ons vrij hebben gemaakt van de heerschappij van Amerika en Engeland. **Het werk van de Aanvoerders van het Land van de Rijzende Zon is slechts een begin, een werk dat er om vraagt door ons eigen volk voortgezet te worden.....**”

Na de capitulatie van Badoglio verschijnt een artikel: „Doorvechten!” n.l. in Asia Raya van 14 September 1943, waar Ir. Soekarno o.m. zegt:

„Voor al nù, waar de volkeren van Azië niet elk op zichzelf strijden, maar vereend onder de leiding van Japan, een eersterangs militaire mogendheid op deze wereld. Japan vertrouwt er met ernstige overtuiging op, dat het de instorting van zijn vijanden Amerika en Engeland zal bewerkstelligen”.

Op het **interasiatisme** komt **Soekarno** nog eens terug in zijn toespraak tot de eerste groep van geslaagden aan de Zeevaartschool te Batavia: Asia Raya van 7 Januari 1944:

„..... Azië aan de Aziaten terug te geven,

..... Alle Aziatische volkeren eensgezind (als één front) voorwaarts, onderling hecht verbonden, om den vijand te verbrijzelen, ter verkrijging van de eindoverwinning”.

In dit verband moet dan tenslotte nog worden genoemd een artikel in Asia Raya van 9 Dec. 1944, ter herdenking van den 3den jaardag sinds het uitbreken van den strijd van Groot-Oost-Azië:

„Nadat de oorlog zich naar het Oosten (Papua) verplaatst had en de oude vrede en veiligheid op Java was teruggekeerd, en de bevolking weer tot rust was gekomen, werd een begin gemaakt met de taak, aan de Indonesische bevolking het besef bij te brengen van de plaats, die zij inneemt, en de houding die zij moet aannemen in den oorlog van Groot-Oost-Azië, en werd haar medewerking verwacht bij de reuzentaak van het in het leven roepen van een Gemeenschappelijke Welvaart in Groot-Oost-Azië, en een nieuwe beschaving, met de leus:

„Azië voor de Aziaten”.

„Op alle gebieden begon men met een nieuwe taak, en ook met een nieuwen geest, door Japan „ingepompt”, **de taak om een Java op te bouwen, dat niet langer af te scheiden is van de overige landen van Oost-Azië**; maar in economisch, politiek en sociaal opzicht aangepast en samengebundeld met de belangen van het ontwakend Groot-Oost-Azië, voornamelijk in zijn streven om den oorlog tegen Engeland, Amerika en Nederland voort te zetten, totdat de eindoverwinning behaald is”.

Door dit alles heen loopt de draad van de **propagandavoe-ring** om de Indonesiërs te doordringen van de kracht, den moed en het beleid van Japan, alsmede van Japan's rechtvaardigheid en eerlijke bedoelingen, maar ook **om den Indonesiër het besef bij te brengen, dat hij al zijn krachten bij moet dragen om als deelgenoot te kunnen worden aangemerkt van de te stichten Groot-Oost-Aziatische welvaartssfeer**. Tot geree-

der overtuiging wordt hierbij gebruik gemaakt van **God's Raadsbesluit** en **„de strijd van Azië”**, die behalve een oorlog van ras tegen ras, een **„Heilige Oorlog”** genoemd wordt.

Asia Raya van 12 Juni 1943:

„Wat gelukkig zullen **Indonesia en de Aziatische wereld** zijn, als alle menschen wezenlijk begrijpen de beteekenis van verdienste jegens Vaderland en Volk”.

Asia Raya van 9 Juli 1943:

„Beweging om de Geallieerden ineen te doen storten: Zooals reeds bericht is, zal vanaf 1 t/m 20 Juni op heel Java propaganda worden gevoerd in allerlei vorm om den geest van het volk nóg onstuimiger te maken voor het neervellen van de Geallieerden.....

De Gemeenten Buitenzorg en Soekaboemi en de stad Tjiandjoer moeten eenige groote **Amerikaansche en Engelsche vlaggen** op den grooten weg schilderen, opdat op die vlaggen door het publiek met de voeten getreden wordt”.

En zóó worden de aspirant-officiëren tot fanatisme opgezweept:

Asia Raya van 10 Nov. 1943 over de Opleiding van Officiëren:

„De inspuiting met „Boesjido” (Japansche krijgsmansgeest) smeedt een **fermen, onwrikbaren geest**”.

„Wordt gelijk een Wilde Stier!

Want het Engelsche imperium, dat $\frac{1}{3}$ van de wereld omvat, **moët** vallen, zoo stellig als de zon morgen **moët** opkomen!”

en Asia Raya van 10 Jan. 1944:

„Hoe langer hoe sneller wordt onze vooruitgang bij de oorlogvoering, doordat we steeds doorgaan ons edel bloed te geven om den vijand, d.i. Amerika en Engeland, te vermorzelen.

De oorlog door Groot-Oost-Azië gevoerd is inderdaad een oorlog, die gevoerd wordt om nieuwe geschiedenis te maken, d.i. om een eerlijke en rechtvaardige wereld te vormen, **krachtens God's Raadsbesluit**, om alle volkeren van Groot-Oost-Azië te bevrijden van de slavernij en onderdrukking van het zeer valsche Amerika, Engeland en Nederland.

„Waarom wordt deze strijd **„Heilige Oorlog”** genoemd?,

omdat deze oorlog inderdaad gevoerd wordt overeenkomstig **God's Wil**. Daarom voert Japan een strijd op leven en dood, zoowel in de Noordelijke als de Zuidelijke gebieden. Veder gaat Japan voorwaarts om een nieuwe wereld op te bouwen. Aangezien wij er ernstig van overtuigd zijn, dat die opbouw geschiedt overeenkomstig **God's Wil**, zoo zullen wij stellig de eindoverwinning behalen met de allergrootste resultaten".

Ondanks het beroep op „**God's Raadsbesuit**”, en het voortdurend spreken over een „**Heilige Oorlog**” afgewisseld door „**Oorlog van ras tegen ras**”, ondanks ook de met kapitale letters aangekondigde élatante overwinningen van Japan en de smadelijke vernietiging van de geallieerde legers te land, te water en in de lucht, schijnt echter **ook op Java de propaganda nog geen voldoende resultaten te hebben afgeworpen**. Nieuwe opwekking blijkt noodig; en even noodzakelijk wordt het geacht **voor de propaganda meerdere organen in te schakelen**.

Asia Raya van 10 Jan. 1944 gaat dan ook als volgt voort:

„Nu is **Java een schakel in den ketting van Groot-Oost-Azië**, op het oogenblik is de bevolking van geheel Groot-Oost-Azië bezig met volle kracht door te strijden in een Heiligen Oorlog met haar volste energie onder leiding van Japan. **En daarom moet de bevolking van Java niet met rust gelaten willen worden, of met de handen over elkaar willen blijven zitten**”.

Asia Raya van 5 April 1944:

„De oorlogvoering in deze tijden is de **totalitaire** oorlogvoering, d.w.z. een oorlogvoering, die alles opeischt dat benut kan worden om de oorlogskracht te vermeerderen. De reden, waarom het Nederlandsche gezag kon worden verbrijzeld en vergruisd, was geen andere dan omdat het Holl. Leger niet in staat was een totalitair oorlog te voeren.....”

Asia Raya van 5 April 1944: Een artikel getiteld:

„Indrukken van den Heer Hamka (Hadji Abdoel Malik Karim Amrullah van Sumatra's Oostkust ten aanzien van Java.”

In zijn gesprek met een berichtgever van Domei gaf de Heer Hamka als zijn indruk weer: dat

„het zeer moeilijk is om aan de vasthoudende Javaansche bevolking besef bij te brengen van den aard en de doelstellingen van den door Groot-Oost-Azië gevoerden oorlog, maar dat men met de geboorte van de Djawa Hookoo Kai, de Himpoenan Kebaktian Rakjat ('n soort volksdienst) hopen mag, dat de 50 miljoen-bevolking van Java geleidelijk aan tot dat besef kan worden gebracht.

In verband met het plan van het Japansche Gezag op Java, om uit te geven een tijdschrift „Sinar”, ten behoeve van alle Kiai's, in Arabische letters geschreven en in de Indonesische taal gesteld, verklaart de Heer Hamka, dat genoemd tijdschrift **van groot nut zal zijn om aan alle kiai's het besef bij te brengen van den aard en de doelstellingen van den voor Groot-Oost-Azië gevoerden oorlog, terwijl het tevens de taak zal vergemakkelijken om de noodige leiding aan hen te geven”.**

Dit wordt dan ook gedaan door samenkomsten op **vele** plaatsen door Japansche autoriteiten met Oelama's en Kiai's gehouden.

In Asia Raya van 7 April 1944 o.a. wordt een artikel aan deze conferenties gewijd:

„Op 29/3 j.l. werden in de pendopo van de kaboepaten van Kediri, Toeloengagoeng, Blitar en Ngandjoek samenkomsten gehouden van de Oelama's met de Japansche autoriteiten van het ressort Kediri:

Vele waren de aanwijzingen en raadgevingen die de Oelama's van die autoriteiten kregen, vooral ten aanzien van den aard en de doelstellingen van den door Groot-Oost-Azië gevoerden oorlog, en den plicht van de Oelama's, o.a. om besef bij te brengen aan de bevolking bij het uitoefenen van haar plichten om de eindoverwinning te bespoedigen.”

Ook uit een ander artikel in ditzelfde nummer, waarin een gelijk gestemde passage uit het dagblad „Tjahaja” van 4 April wordt aangehaald, blijkt:

„dat de Djawa Hookookai-beweging over het algemeen

„koud” wordt ontvangen, er geen enthousiasme voor getoond wordt.”

Met de Djawa Hookookai gaat het niet vlot: Asia Raya van 8 April 1944, slot van een artikel van Soetardjo:

„Om volksleider te zijn, en ons volk te leiden, dat over het algemeen nog analphabeet is, en een begrensden blik heeft, slechts kent de grenzen of het wereldje van het eigen dorp, is geen gemakkelijke taak!”

Vooraf de militaire kracht moet worden opgevoerd:

Asia Raya van 10 April 1944: In een hierover handelend artikel wordt erop gewezen, dat een land zonder militaire kracht door andere landen wordt gekleineerd en vertrapt. En er wordt gewezen op het door Japan gegeven voorbeeld:

„..... Japan werd vroeger door de wereld aangemerkt als een land van geen beteekenis, niet sterk, niet te beschouwen als een groote mogendheid. **Maar h^oe beschouwde de wereld dat land nàdat het Japansche leger de Russische legers verslagen had in den oorlog van 1904-1905?** Omdat het Japansche leger in dien oorlog zijn geweldige kracht getoond had, zoodat **het uitgestrekte en groote Rusland zich gewonnen moest geven aan Japan**, werd dit land niet meer beschouwd als een klein land, en zijn souvereiniteit werd door alle volken naar waarde geschat, en de eerbied voor Japan groeide in alle landen”.

In aansluiting op deze rede volgen in hetzelfde nummer de aankondigingen van de Japansche Legerleiding:

- 1e. dat „gezien de goede resultaten op Java, daar een **tweede** Leger ter Verdediging van het Vaderland gevormd zal worden”;
- 2e. dat daarnaast ook in voorbereiding is de vorming van zoo'n leger op Bali, de „Barisan Soekaréla-Pembéla Tanah Air” (vrijwilligerskorps ter verdediging van het Vaderland) genoemd,

terwijl in Juli daaropvolgende (zie Asia Raya van 9-12-1944) wordt opgericht de „Djawa Sentotai”, — (het Java van Sentot, den beroemden Javaanschen veldheer van weleer) —, ook wel genoemd „Banteng Perdjoengan Djawa” (de Strijdburcht van Java), die een „totalitair opgebouwde maatschappij moet vor-

men, die klaar staat, en moedig strijden zal op het oogenblik, dat de oorlogsfelheid op haar toppunt gekomen zal zyn". Evengenoemde uitbreiding van het Volksleger op Java motiveert de Legerleiding als volgt:

„De oorlog wordt steeds heviger en moeilijker. De oorlog, dien Groot-Oost-Azië voert, is een oorlog ter verdediging van Groot-Oost-Azië.

Euwenlang hebben onze vijanden Amerika, Engeland en Nederland Azië overheerscht voor hun eigen belangen. Tenslotte wilden zij ook de heerschappij over Japan, om hun vooropgezette plannen met Azië te voleinden. Maar het bekwame, bovendien rechtvaardige en dappere Japan-sche Leger keerde zich, om Groot-Oost-Azië te beschermen, tegen hun plannen, en zoo ontstond de huidige oorlog.

En als we verliezen, dan is het voorgoed uit! en worden we opnieuw tot slaverny gebracht. Want het is een oorlog **van ras tegen ras**".

Volgt een opsomming van de gebieden in Afrika en Azië, die door Amerikanen, Engelschen en Nederlanders worden overheerscht, onder opgave van de doeleinden, die zij met de bezetting dier landen beoogden.

Ook **Australië** wordt in deze opsomming niet vergeten:

„(d). In **Australië stelden zij een regeling in, die het in dat land binnenkomen van gekleurde rassen belet**, maar aan den anderen kant werden zooveel mogelijk veroordeelden van het eigen ras, n.l. van het blanke ras, daar toegelaten. **Ten slotte doodden die willekeurigen de oorspronkelijke bevolking**, waarvan niet zoo velen in Australië overbleven.

Die gemeenschap kunnen wij Aziaten, die rechtvaardig en oprecht zijn, niet maar stilzwijgend aanzien".

En wat **Noord-Amerika** nog betreft:

„(e.) In Noord-Amerika maken ze van blanke veroordeelden of werkeloozen, met list en bedrog, gebruik, door n.l. te zeggen, dat zij tewerkgesteld worden aan boschontginning: maar in werkelijkheid maken zij zich meester van landstreken, toebehoorende aan de oorspronkelijke bevol-

king van **Aziatisch** ras. Niet alleen hebben zij zich van bovengenoemde landstreken meester gemaakt, maar zij hebben ze ook gemaakt tot springplank om Azië onder hun macht te krijgen; tot Java en de Philippijnen toe hebben zij overmeesterd, rechtvaardigheid en oprechtheid veinzende; en ten slotte wilden zij ook China en Japan inpikken".

En zoo lezen we verder:

„(f). Het Maleische Land, Siam en Indo-China werden óók onderdrukt....."

Nòg heeft de propaganda geen voldoende resultaat opgeleverd, waartoe wellicht ook niet medewerkte het feit, dat in stede van daverende overwinningen meer en meer slechts gewag kon worden gemaakt van brilliante afweer tegen een overmacht van vijanden en materiaal.

In ieder geval worden in Asia Raya van 25 April 1944 aankondigingen gedaan van diverse propaganda-vergaderingen en **opening van nieuwe propagandakantoren.**

„De belangrijkste zaak op het moment om de eindoverwinning te behalen in dezen Heiligen Oorlog, is de geheele bevolking zoo grondig mogelijk besef te doen krijgen van haar plichten en te doen toenemen de ambitie om samen te werken in vriendschappelijke verhouding zonder onderscheid van volksaard, terrein van werkzaamheid en rang".

En nadat, — Asia Raya van 10 April 1944 —, ook **de onderwijzers** werden ingeschakeld in de opleiding van den volksdienst, worden in Asia Raya van 1 Juli 1944 van Japansche zijde nog eens **alle Mohammedaansche Godsdienstleeraren en voorgangers** opgewekt, om:

„Met een zoo diep mogelijk besef het Legerbestuur te steunen bij het leiding-geven aan de bevolking, b.v. aan te dringen op het verveelvoudigen van de opbrengst van den grond, de bevolking zóódanig op te voeden dat ze de kracht vindt de vele moeilijkheden te verdragen door God opgelegd, de bevolking op te wekken tot het verveelvoudigen van haar energie, om zuinigheid te betrachten op het punt van voedsel en kleeding, waarvoor ieder om strijd zijn best moet doen, en de bevolking te onderrichten opdat zij terdege begrijpt hetgeen het Legerbestuur beoogt

en wenscht. In die aangelegenheden **behooren alle Godsdienstleeraren en voorgangers vóór te gaan en het voorbeeld te geven**".

De oorlog is inmiddels voor Italië voorbij, terwijl Duitschland tevergeefs zijn laatste krachten inspant om te trachten aan een totale nederlaag te ontkomen.

En ook Japan moet allengs voor de toenemende offensieve kracht van de Geallieerden wijken.

Het wordt nu tijd voor Japan om zich voor te bereiden voor een „eervollen” terugtocht, in welk geval het bij zijn als „geestverwante vrienden en bondgenooten” aan het lijntje gehouden Indonesiërs den indruk moet achterlaten van oprechte bedoelingen, die „slechts door oorlogsomstandigheden nog niet verwezenlijkt konden worden”. Een ander doel kon daar dan tevens mee worden gediend, n.l. de Indonesiërs zóó ver te leiden, dat zij, mocht Japan het uiteindelijk tòch af moeten leggen, in staat zouden zijn den strijd tegen de Geallieerden, althans tegen Nederland, zoo goed en zoo kwaad als het kan voort te zetten.

In ieder geval moet Japan er nù voor zorgen, den Indonesiër een zòòdanig Eldorado voor te spiegelen, met den schijn van een zóó zeer nabije vervulling van de gedane beloften, dat zij warm zouden loopen.

Door den Indonesiërs een als het ware reeds voor het grijpen liggende onafhankelijkheid in uitzicht te stellen, zou Japan hun gemoederen in dié mate kunnen opzweepen, dat zij na het eventueele uitvallen van Japan zich het reeds in bezit gewaande niet zonder hevigen strijd zouden laten ontnemen.

Ten slotte was het beloven van een in de naaste toekomst te verleenen onafhankelijkheid reeds lang urgent geworden, omdat Japan n.l. nà de toezegging in de radiorede van H.M. de Koningin in December 1942 niet achter kon blijven, den Indonesiër niet langer aan het lijntje kon houden.

Volgens de Asia Raya van 9 December 1944 had dan ook reeds op 9 Maart 1943 de geboorte plaats van de „Poe-Te-Ra”, een naam, die met een zinspeling op het woord „poetera” (vorstelijk kind) een afkorting is van „Poesat Tenaga Rakjat”, de „Centrale van de Volkskracht”.

Dit „kind” bleek evenwel maar een echt stiefkind te zijn; **het had slechts plichten te vervullen**: onder voogdij van een vier-

manschap met Ir. Soekarno als voorzitter moest het zich van allerlei opdrachten van den Japanschen Vader kwijten, om ervoor te zorgen, dat deze zich van alle mogelijke werkkraft, producten en materiaal kon voorzien.

Ook **de vrouwen** werden in dit proces betrokken, vereenigd tot een vrouwencorps; hetgeen o.m. blijkt uit de Asia Raya van 15 Sept. 1943, waarin vermeld staat:

De „Kaoem Wanita”, (de vrouwen) kunnen óók een last op hun schouders nemen in het kader van de Verdediging van het Vaderland”

„En alsdan ruim een jaar lang zichtbaar is geweest de actieve genegenheid van het Indonesische volk om met het Jap. Leger samen te werken voor de vorming van een nieuw Java, enz..... wordt aan het Indonesische volk toegestaan deel te nemen aan het bestuur over zijn land. Als eerste schrede werd opgericht de Chuwoo Sangi-In (een soort „Voksraad”) waar de vertegenwoordigers van de bevolking hun meeningen kunnen te kennen geven aan en kunnen beantwoorden de vragen van de Sai Koo Shikikan (het Japansche Legerbestuur).”

Het heeft als leden 43 vertegenwoordigers van „alle lagen en groepen der bevolking”, Ir. Soekarno als voorzitter.

Haar werkzaamheden blijken echter niet dadelijk urgent te zijn. Immers pas op 15 Oct. 1943 wordt de eerste zitting gehouden:

„..... om onbegrensden dank te zeggen aan het Jap. Legerbestuur en zich bereid te verklaren zich zoo verdienstelijk mogelijk te zullen maken”.

Verder worden aan — natuurlijk speciaal geselecteerde — Indonesiërs eenige hooge functies in speciale diensten toegevoegd.

Maar dan komt ten slotte toch de „belofte” van Indonesië's onafhankelijkheid!

„En zoo werd de deelname van inheemschen aan het bestuur steeds uitgebreid en verstevigd, en langzaam aan vervulden, met krachtigen wil en hechte overtuiging, tientallen van zijn vooraanstaande personen de plichten, hun

door het Legerbestuur toevertrouwd, totdat..... plotseling op 7 Sep. j.l. om 15.35 uur een gedeelte van de rede van den Eersten Minister Koiso betreffende het lot van het Indonesische volk in het Zuidelijk luchtruim dóórklonk..... Japan vindt het goed, dat Oost-Indië in **den komenden tijd** onafhankelijk zal zijn, opdat daardoor een bestendige en eeuwigdurende bloei zoo sterk mogelijk gehandhaafd moge kunnen worden".

Wat het tijdens de Japansche bezetting door Indonesiërs in Australië uitgegeven tijdschrift „Penjoeloeh" (de Fakkel) in zijn nummer van 12 Nov. 1943 over deze quasi-echte Volksraad schrijft, is alleszins waard gelezen te worden.

In dit bestek zullen wij er echter slechts uit citeeren, wat de Penjoeloeh in bedoeld artikel onder het opschrift:

„Een volksraad, die slechts geleerd heeft een „Adpis - „ja" " (een instemmend advies dus) te geven"

als de werkzaamheden van dat lichaam opnoemt:

„De taak van de (daarbij ingestelde) vier subcommissies is:

- 1e. Het oprichten van „Tantara", „Soeka-Réla" (Vrijwilligerslegers);
- 2e. Het mobiliseeren van werkkrachten;
- 3e. Het bevorderen van de oorlogseconomie;
- 4e. Het opvoeren van de oorlogsproductie en van de werkzaamheden verband houdende met den langeren duur van den huidige oorlog.

Deze „mede-zeggenschap" bracht dus voor de Indonesiërs niets nieuws; zij kregen nu het „recht" zich van allerhand opdrachten te kwijten, welke hun reeds bij eerdere „organen van medebestuur" onder andere benamingen waren opgelegd. Dat zij slechts „ja"-adviezen mochten geven, lag trouwens geheel in de lijn van de hun van den beginne af opgelegde discipline.

In Asia Raya van 8 April 1944 zegt de collaborateur Soerio het nog eens duidelijk aan het Javaansche volk:

„Verdienstelijkheid in dezen tijd van oorlog is: **de bevelen van de Leiders (Regeering) voor 100 % op te volgen, zonder critiek**".

En zoo blijven de Indonesiërs van Soekarno c.s. onder den

druk van de Japanners voortsukkelen, hun zware plichten in ondergeschiktheid vervullend, moeizaam op- en voortbrengend wat zij maar konden..... totdat als een donderslag bij helderen hemel op 6 Aug. 1945 de eerste atoombom op Hiroshima neervalt en haar uitwerking al spoedig ook op Java zich doet gelden. Voor we verder gaan moeten we hier even vastleggen, hoe de Japanner na den eersten schrik over de uitwerking van den atoombom, die dan ook in détails beschreven wordt, er tòch nog munt uit heeft trachten te slaan: in Asia Raya van 11 Aug. 1945 heeft hij nog den moed in een hoofdartikel over „**Oorlog en Humaniteit**” het volgende mede te deelen:

„..... Sedert het uitbreken van den oorlog is Amerika begonnen met het maken van atoombommen. De methode en techniek van de vervaardiging daarvan **kende Japan natuurlijk óók reeds**. Wij weten, dat het gebruik maken van voorwerpen, in strijd met menscheijkheid, niet mag plaats hebben in een Heiligen Oorlog als deze, maar **zij** hebben dat wapen tòch gebruikt.

Op grond van die wetenschap is het ons al heel duidelijk dat zij in het geheel geen deugd kennen.

Zij willen niet graag den weg van de deugd kiezen, terwijl **wij**, ofschoon wij dergelijke bommen óók kunnen maken en gebruiken, nochtans, — omdat die maatregel in strijd is met de verheven wenschen van God —, daarvan hebben afgezien”.

En dàn begint eerst recht het dubbel-spel, dat Japan en Soekarno spelen.

Immers:

1e. Hoewel die eerste atoombom **op 6 Aug. viel**, werd dit pas in de Asia Raya van **20 Aug. d.a.v. bekend gemaakt** in den vorm van een Domeibericht uit Osaka van 15 Aug. tevoren; in dien tusschentijd moest Soekarno de onafhankelijkheid proclameeren en tot fait accompli maken;

2e. Met het oog dáárop ook wordt, ofschoon Soekarno en Moh. Hatta reeds op 9 Aug. op reis zijn gegaan naar Saigon voor een conferentie met het Japansche Opperbevel, hiervan pas **eind Augustus** — Asia Raya van 30 Aug. 1945 — door Soekarno in een openbare vergadering melding gemaakt:

In een vergadering van de P.N.I. (Partai Nasional Indonesia) deelt Soekarno daarover mede:

„Op 9 Aug. zijn wij, Soekarno-Hatta, naar Saigon gegaan voor een ontmoeting met den Oppergeneraal Terauti. Terugkeerend naar Indonesië brachten wij drie gezegelde stukken mede, n.l.:

- 1) Soekarno benoemd tot voorzitter van het Comité ter voorbereiding van de onafhankelijkheid; Hatta tot Plaatsvervangend Voorzitter;
- 2) Het voorbereidend comité mag haar werkzaamheden beginnen op 19 Aug.;
- 3) De al dan niet snelle afwikkeling van de taak van dat Comité wordt geheel en al aan dat Comité overgelaten.

Wanneer er geen verandering in den toestand kwam (Japan's capitulatie) dan mocht worden verwacht, dat op den 24 Aug. de onafhankelijkheid van Indonesia door het Japansche Keizerrijk wettelijk werd goedgekeurd".

En hier kon Soekarno ongestoord aan toevoegen:

„In verband met de veranderde omstandigheden **namen wij op 17 Aug. om 4 uur 's ochtends zèlf het besluit de onafhankelijkheid te proclameeren van Indonesia als een Landséénheid.....**

..... Wat betreft het overdragen van het gezag: **omdat de status quo afgekondigd was** en aan het Japansche Legerbestuur hier de plicht was opgelegd te zorgen voor orde en rust, zoo konden onze betrekkingen met de autoriteiten slechts het karakter dragen van die „van persoon tot persoon". Het resultaat daarvan was een „**gentleman-agreement**", dat o.a. verklaart, **dat het gezag zooveel mogelijk (op de Bureaux en de Diensten) zou worden overgedragen aan Indonesische krachten**".

3e. Inderdaad werd, **ofschoon dus in feite althans in officiële de Japansche Regeering te Tokio er haar goedkeuring nog niet aan gehecht had**, op den 18en Aug. 1945 te Batavia tot verwezenlijking van de onafhankelijkheid overgegaan:

Asia Raya van dien datum:

Benoeming van de Hoofden van de Onafhankelijke „Negera Indonesia": Ir. Soekarno en Drs. Moh. Hatta.

De vergadering van het Comité van Voorbereiding van de onafhankelijkheid van Indonesia d.d. 18 Aug. 1945 te Batavia (in eerste zitting bijeen):

- I. heeft vastgesteld de grondwet van de „Negara Republik Indonesia”;
- II. heeft verkozen als president van de Republik Indonesia Ir. Soekarno, en als vice-president Drs. Moh. Hatta;
- III. de President zal in zijn taak voorloopig worden bijgestaan door een Nationaal Comité”.

En passant wordt hier even gewezen op het feit, dat ondanks alle bravour deze coup d'état van Soekarno **niet door de geheele bevolking wordt geapprecieerd.**

Althans schrijft Soekardjo Wirjopranoto in hetzelfde nummer van de Asia Raya:

**„Natuurlijk zijn er nog belemmeringen, die het zich ontplooiën van onafhankelijk Indonesia in den weg staan, zoo-
wel van binnen als van buiten”.**

In een 2e zitting van dat Voorbereidend Comité wordt voorts de instelling aangekondigd van 12 ministeries en de indeeling van het grondgebied in 8 provincies, onderverdeeld in residenties, enz.

En dit wordt dan maar allemaal **in grooten opmaak gepubliceerd, ofschoon de Asia Raya, waarin deze besluiten in kapitale letters werden afgedrukt**, een blad is, dat, zooals ten overvloede in een later bulletin (van 10 Sept.) van het Jap. Legerhoofd op Java — waarop we later terugkomen — gezegd wordt, **het Japansche Regeeringsblad is, ten dienste van het Japansche Leger.**

Neen, **die onafhankelijkheid werd inderdaad in feite althans officieel niet gegeven:** getuige het in hetzelfde bulletin door genoemd Legerhoofd op een desbetreffende vraag van Lord Mountbatten gegeven antwoord: **dat Japan aan Indië geen onafhankelijkheid verleend heeft.**

Zie ook de Radiorede van Hatta op 29 Aug., afgedrukt in Asia Raya van den 31en Aug. 1945:

„..... Wat is de beteekenis van de proclamatie, waarbij onze onafhankelijkheid werd uitgesproken? **Die uitspraak heeft nog niet de goedkeuring gekregen van Japan, om-**

dat Japan niet meer vrij is maatregelen te treffen met betrekking tot de onafhankelijkheid van Indonesia. Maar het volk van Indonesië heeft daarmee zijn eigen lot bepaald!....."

Evenwel: het wordt dan toch maar door het Japansche Legerbestuur op Java toegestaan, dat Soekarno c.s. die onafhankelijkheid proclameeren!

Insteede van daartegen op te treden, houdt het Japansche Legerhoofd zelfs nog een hartelijke toespraak:

„Proclamatie van het Hoofd van het Japansche Legerbestuur aan de bevolking van Java:

Proclamatie aan de bevolking van Indonesia, dat (die) ik liefheb! Met de bedoeling een waarachtige wereldvrede te vestigen door bevrijding van de volkeren van Oost-Azië, heeft sedert 1941 het Japansche Keizerrijk al zijn krachten gegeven om den oorlog van Groot-Oost-Azië ten einde te brengen. Sedertdien werd vier jaar lang oorlog gevoerd, en steeds met goed resultaat, zoodat — ondanks de oorlogsellende — een zeer voorspoedige situatie en opbouw bewerkstelligd werd, dank zij de oprechte en welgemeende hulp van alle volkeren van Groot-Oost-Azië.

Maar nadat we het laatste stadium ingingen, namen de zaken plotseling een wending en hebben de vijanden het bestaan een oorlogstactiek te voeren, die een gemeenen vorm aannam, geen menselijkheid kende en vele onschuldigen doodde en verwondde.

Wat betreft de oprechtheid en broederlijke gevoelens door de geheele bevolking getoond: ik weet werkelijk geen woorden te vinden, waarmee ik die oprechtheid en broederlijke gevoelens kan vergelden. Ik voel mij beschroomd, en spreek nu maar slechts mijn dank uit. Maar Japan is een vriend van Indonesië, hetgeen in eeuwigheid niet zal veranderen.

— Wij zweren: bij leven en dood zullen wij het geenszins vergeten. Wij moeten gezamenlijk durven berusten in de zwaarste beproevingen".

De man met het dubbele spel eindigt met een opwekking, om

aan den arbeid te blijven op alle terrein van werkzaamheid, enz., rust en orde te bewaren, etc..... een en ander onder bedreiging met bestraffing van hen, die relletjes veroorzaken, brandstichten, enz.

Vlak hiernaast een niet ondertekend artikel van een Indoneziër, **waarin** verklaard wordt:

„dat Indonesië de onafhankelijkheid niet eischt, maar deze al uitgeroepen heeft, en dat het capabel is als onafhankelijk land op te treden”.

In deze zelfde lijn ligt het, dat door het Japansche Legerbestuur maar goedgekeurd wordt, dat in zijn blad, voor het eerst op 20 Aug. 1945, de „Lagoe Indonesia” (het Indonesische Volkslied) wordt afgedrukt, en dat in de Asia Raya van 27 Aug. de bevolking opgewekt wordt de „nationale” vlag, „De Rood-Witte”, uit te steken!

„Steek de Rood-Witte Vlag uit op den „Dag van Indonesia” 29 Augustus!

Bekendmaking van het „Comité van Voorlichting”:

Zooals reeds is bekendgemaakt, zal op 29 Aug. te Batavia de besloten vergadering van het „Centrale Nationale Comité” worden gehouden.

Daarom zal die dag heeten „de Dag van Indonesia”, die van zeer groot belang is in de geschiedenis van Indonesia.

Om dien dag te begroeten, wordt op verlangen van onzen Grooten Leider de bevolking van Indonesië in alle streken van Indonesië uitgenoodigd de Rood-Witte Vlag uit te steken.

Laten wij eensgezind de nationale vlag uitsteken als bewijs van de 100% eenheid van ons volk. Wie geen vlaggedoek heeft, kan vlaggen uitsteken van papier of anderszins, mits op genoemden dag de rood-witte kleur overal te zien zal zijn, tot in de afgelegen hoeken van de dorpen!”

Eenvoudig schijnt dat echter ook nu nog niet te zijn, men schijnt, ondanks het aanmoedigend Japansche „laissez-faire” in deze zaak, nog lang niet overal te willen beseffen, dat men zijn vreugde moet uiten over de onafhankelijkheid en als teeken daarvan de „rood-witte” moet uitsteken! En dus wordt nader geproclameerd:

„In verband met het feit, dat het Centrale Nationale

Comité gevormd is, worden **onze streek-Leiders uitgenoodigd om zoo snel mogelijk „Nationale StreekComité's te vormen en op te bouwen** in de hoofdsteden van de (4 soorten van nog steeds met Japansche namen genoemde) bestuursressorten.

Ook de coördinatie moet **snel** worden uitgevoerd!

Zooals reeds bekend gemaakt, is **het voornaamste doel van dit Nationale Comité om zoo diep mogelijk in de harten van de Indonesiërs in te planten het besef, dat de Indonesiërs vastbesloten onafhankelijkheid wenschen, zoodat hun geheele houding en de maatregelen, die zij treffen, op het oogenblik gebaseerd behooren te zijn op het krachtig en vurig wenschen van onafhankelijkheid"**

(28 Aug. 1945)

„Morgen zal elke zoon van Indonesië, die in zijn hart tot het volkomen besluit gekomen is, om de vrijheid van zijn land voor altijd te verzekeren, en gezworen heeft niet te zullen ophouden met werken en strijden voordat een vrij, welvarend en waardig Indonesië bestendig in stand kan worden gehouden voor ons nageslacht, stellig met een trotsch en blij gevoel de Rood-Witte Vlag hijschen, de vlag van Indonesië, als symbool van onze Natie.

Ten rechte is het hijschen van het symbool van het werkelijk leven van onze nationale gevoelens en geest, dat is van onze vlag, met een gevoel van trots en blijheid, gemakkelijk genoeg. Wat moeilijker is, is er voor te zorgen, dat, nadat zij eenmaal waait om ons volle verlangen van de vrijheid van ons volk te toonen, onze vlag dan niet meer zal moeten worden neergehaald.

Iedere werkzaamheid van anderen, die onze vlag weer willen neerhalen, nadat zij in het wijde luchtruim heeft gewaaid, moeten wij kunnen afbreken, totdat ze met wortel en tak teniet gedaan is!"

Na al deze toegevendheid van den Japanschen lasthebber van de Geallieerden is het heelemaal niet bevreemdend meer, als in de Asia Raya van 28 Aug. in een „Uiteenzetting" van het Hoofd van het Japansche Legerbestuur te Batavia aan de Japanners op Java, alsmede aan het Indonesische volk gezegd wordt:

„Onder deze omstandigheden verkeert Japan op het oogenblik in de dwangpositie, dat het niet actief zijn krachten kan bijdragen voor den vooruitgang van het Indonesische volk”!

„Laten we in de komende tijden voortgaan met onzen best te doen om dit innige contact (tusschen Japanner en Indonesiër) voor immer te bestendigen, totdat onze verbondenheid vervolmaakt kan worden”.

De extremistische nationalistes kunnen nu hun euvel bedrijf ongestoord voortzetten; en verordeningen uitvaardigen:

Asia Raya van 29 Aug. 1945:

„De Algemeene Leiding van de P.N.I.:

1e Eerevoorzitter: Ir. Soekarno;

2e Eerevoorzitter: Drs. Moh. Hatta;

Voorzitter van de Partij: Mr. Gatot.

Samenkomst te Buitenzorg van de meest vooraanstaande groepen en vertegenwoordigers der bevolking om de stappen te bespreken, die door het Nationaal Comité van Indonesië moeten worden gedaan ter erkenning door de Internationale Wereld van Vrij Indonesië.

„**De Rood-Witte Vlag mag worden uitgestoken.**

Ter verzekering van de openbare rust en orde wordt onder den aandacht van alle ingezetenen gebracht, **dat geen vlag worde uitgestoken, die nog niet door het bevoegde gezag is goedgekeurd.**

Zooals reeds bekend is, mag nu slechts worden uitgestoken „De Rood-Witte”.

In Asia Raya van 30 Aug. 1945 lezen we dan verder hoe de extremisten ongestoord hun actie voortzetten:

„Eén Volk, één Land, één Wilsbesluit: **een blijvende onafhankelijkheid.** Woensdag 29 Aug. 1945 is een dag van zeer groote beteekenis in de geschiedenis van de Vrijheid van het Indonesische Volk, want op dien dag werd te Batavia het Centrale Nationale Comité van Indonesia ingesteld en de eerste vergadering van het Nationale Comité gehouden, **dat belangrijke besluiten nam, betrekking hebbende op de onafhankelijkheid van het Indonesische Volk.** Daarom wordt die dag genoemd „de Natio-

nale Dag van Indonesia". Op dien dag ook woei in het geheele Land „De Rood-Witte", **het nationale symbool van „Vrij-Indonesië"**.

Ja zelfs kunnen zij tegen andersgevoelenden strenge maatregelen treffen!

In Asia Raya van 31 Aug. 1945 wordt afgedrukt het Telegram van het Voorbereidend Comité van de Partai Nasional Indonesia — Gebied Semarang aan de Politie-Centrale te Pati, waarin het

„zijn goedkeuring uitspreekt over de door de Politie in **dat ressort getroffen maatregelen om alle Landsdienaren krachtig op de huid te zitten, die een passieve houding aannemen, en niet willen werken voor de Grootheid van het Land, strijdig handelen en ontrouw zijn aan de Regeering van het Land Indonesia**, waarbij zij niet aarzelt om **strenge** maatregelen te treffen zonder in beschouwing te nemen, of zij (die Landsdienaren) van hoogen of lagen rang zijn.

Moge U voor de geheele Politie in Indonesië een voorbeeld zijn!"

Verder kunnen de extremisten te Batavia **groote optochten en demonstraties** houden: Asia Raya van 1 Sept. 1945: Groote optocht en demonstraties (te Batavia).

In de Asia Raya van 6 Sept. 1945 worden de volgende huichelachtige informaties gegeven door het Japansche Legerbestuur:

„1e

2e Ten aanzien van het vraagstuk van de onafhankelijkheid:

Op het oogenblik, dat de onafhankelijkheid van Indonesië **bijna** een feit was geworden, kon door het Japansche Leger aan de verwerkelijking daarvan geen hulp en steun worden gegeven. **Dat spijt het Legerbestuur ten zeerste.** Zooals alle ingezetenen ten zeerste beseffen, is bij dezen nieuwen stand van zaken de verwerkelijking van de onafhankelijkheid louter een gebeurtenis, dat slechts kan plaats vinden, door langs minnelijken weg de meening (den stem) te vragen van de geheele wereld".

De Legerleiding waarschuwt verder tegen het voortbrengen van verzoeken om overdracht van bestuursmacht, of het uitsteken van nationale vlaggen enz.

In hetzelfde nummer echter wordt — hieruit blijkt overigens, dat ook nu nog een groot gedeelte van de bevolking zich niet met Soekarno kan vereenigen — een nieuwe openlijke intimidatie-maatregel gepubliceerd!

„Bekendmaking van de Politie van Jogjakarta:

De Politie van het gebied Jogjakarta, in overleg met Z.H. den Sultan, beveelt, ter waarborging van de rust en het welzijn van de bevolking, dat de bevolking rustig en kalm blijve en bijstand verleene om de openbare veiligheid te handhaven.

„De Politie van Jogjakarta **zal strenge maatregelen treffen** tegen hen die:

1. **een houding aannemen of gevoelens uiten van smalen op, of zich niet tevreden betoonen met, de Republiek Indonesia;**
2. **allerlei daden plegen met de bedoeling de Republiek Indonesia te tarten;**
3. middels aanplakbiljetten aankondigingen doen, waarvoor geen wettige goedkeuring werd verkregen;
4. geruchten verspreiden;
5. allerhand verwarring veroorzaken, die de openbare orde verstoren;
6. radio-zegels verbreken of vernielen;
7. **een andere vlag uitsteken dan de Rood-Witte.**

Den ingezetenen wordt bevolen, zoo snel mogelijk alle gebeurtenissen, die bovengenoemde aangelegenheid betreffen, te rapporteeren aan de naastbijzijnde Politie en Bestuursambtenaren.

Politie-Centrale van Jogjakarta
R. Soedarsono”.

Eindelijk op 10 September 1945 géén groot-formaat 4-bladig Asia Raya meer, maar een slechts op één zijde bedrukt blad van kleiner formaat, de strekking waarvan aangeduid wordt met:

„Bekendmaking van het Japansche Legerbestuur”
No. I.

In een inleidend woord wordt deze „Bekendmaking” aangekondigd:

„als te vervangen de thans onvermijdelijke stopgezette uitgifte van de „Asia Raya” die tot nu toe haar plichten gedaan heeft als Leger-Courant”.

Maar intusschen heeft deze „Légercourant”, zooals uit bovenstaande gebleken is, dan toch óók nog **gediend als propaganda- en strijdblad van de extremistische nationalist**

Deze laatsten immers hebben, sinds de atoombom Japan op de knieën bracht en tot onvoorwaardelijke capitulatie dwong, nagenoeg steeds over den **vollen omvang van de Asia Raya mogen beschikken en daar ook ten volle van geprofiteerd** om de bevolking te overrompelen met de aankondiging van Onafhankelijkheid, en haar aan te sporen de verkregen „vrijheid” met alle macht vast te houden en op leven en dood te verdedigen tegen elken aanslag daarop.

In verband hiermede is het ergo uitermate huichelachtig hetgeen de Japansche Legerleiding op Java in haar functie van **Lasthebber van de Geallieerden** in dit eerste bulletin mededeelt, n.l.:

„Hier worden **ter voorkoming van misvatting**, eenige wenken gegeven aan de bevolking van Java, o.a.:

Op het oogenblik zijn er óók, die van meening zijn, dat het bestuur over Java thans gevoerd wordt namens de Republiek Indonesia, evenwel zal het gezag op Java door het Japansche Leger worden overgedragen aan de bevoegde macht, de Geallieerde Landen; en **daarom is het niet mogelijk, dat die bestuursmacht wordt overgedragen aan Indonesië**”.

Verder wordt over de beraadslagingen met de Geallieerden te Saigon het volgende aan de Indonesiërs medegedeeld:

„Er is nog niet vastgesteld, wanneer de beraadslagingen op Java zullen plaats vinden.

Maar hoe dan ook: **officieel** zullen de Geallieerden **eerst na den 12e** komen”.

De Japansche Legerleiding op Java had hieraan kunnen toevoegen:

„jullie hebt dus nog **even** den tijd om de zaak in kanen en kruiken te doen”.

Als een kwajongen, die, nadat hij op het stoepje geroepen is omdat hij iets leelijks gedaan en daarvoor een correctie van den baas ontvangen heeft, tegenover zijn bij het geval geïnteresseerde makkers er op snoeft den baas op een listige manier om den tuin te hebben geleid, volgt dan de bekendmaking van een **gesprek van den Japanschen Legervertegenwoordiger met Admiraal Mountbatten** over:

„Het vraagstuk van de onafhankelijkheid”.

„Ik heb gehoord, dat het Japansche Leger op Java aan de „Republiek Indonesia” onafhankelijkheid verleend heeft, en een President aangesteld, zoomede het Bestuur heeft overgedragen.

Ik zou willen vragen of dit juist is of niet. Als dit slechts een gerucht is, waaruit is dan dat gerucht voortgesproten?

Ik verzoek om zoo duidelijk mogelijke inlichtingen, aldus de vragen van Generaal Mountbatten op den 6e j.l. Ook Dr. Spitt, gewezen Ondervoorzitter van den Volksraad, had er een verkeerd denkbeeld over.

Daarop is van Legerzijde geantwoord, dat dit geheel en al dwaling was”.

Nòg huichelachtiger zijn in verband met het vorenstaande de daarna volgende „vermaningen”:

„Nochtans zien wij hier en daar nog eenige actie, zulks terwijl de bevoegde Overheid aan het vraagstuk van orde en rust haar aandacht schenkt, en maatregelen treft tegen hen, die de als grondslag dienende bestuursmaatregelen van het Leger overtreden.

De aard van de mededeelingen, die betrekking hebben op de Onafhankelijkheid, schijnt in de in het Indonesisch gestelde bladen den laatsten tijd de grenzen te zeer overschreden te hebben.

In waarheid zou de Overheid gaarne die bladen laten blijven verschijnen.

Maar die kranten nemen thans naar het schijnt het karakter aan alsof zij bladen zijn van de Regeering van een Land, welks onafhankelijkheid reeds verwezenlijkt is.

Wanneer zij niet meer in overeenstemming met de **Censuur**-regeling kunnen worden geacht, dan is het eenige, dat kan worden gedaan, de uitgifte van deze bladen als nog stop te zetten”.

Dus er bestond dan toch nog wèl een censuur? En waarom werd dan die felle actie in de Asia Raya sinds de atoombom maar toegestaan en werd er niet ingegrepen? Waarom werd toegestaan dat de bladen **de grenzen tè zéér overschreden?** Integendeel: het dubbele spel gaat ongestoord voort; in flagranten strijd met de waarheid, alhans met de in dienzelfden tijd in de Asia Raya afgedrukte artikelen over de „Rood-Witte”, zet het bulletin zijn „mededeelingen” voort met:

„Aan de regelingen betreffende de beperking van het uitsteken van de Nationale vlag **wordt thans steeds beter de hand gehouden**”.

Op grond van deze tot het laatste toe intrigeerende houding van den Jap is het voor ons dan ook heelemaal geen verrassing meer, als wij in **hetzelfde** bulletin in de **eerste** kolom lezen de aankondiging van de verschijning van „**een Nieuwen druk van het Leerboek tot het gemakkelijk aanleeren van de Japan-sche Taal**”, dat aan hen die de Japan-sche Taal ijverig bestudeeren willen, **gratis verstrekt wordt!**”

De hechte band immers moet **blijvend** worden gemaakt: Japan is **niet voorgoed uitgeschakeld!**

Zoo slaagde de Japan-sche Legerleiding er in vòòr haar aftreden, met achterlating van een „gunstigen indruk”, de extremistische nationalistten rijp te maken voor een hardnekkig verzet tegen herstel van de **souvereiniteit van Nederland, als door de Geallieerden gegarandeerd.**

Zoolang Japan nog niet verslagen was, had het geen, ook maar iets beteekenende medezeggenschap, laat staan werkelijke onafhankelijkheid, aan „Indonesië” verleend, maar nù zou dit dan toch even aan de extremisten worden in handen gespeeld.

Want: Japan mocht dan wel — **tijdelijk** — verslagen zijn, de Geallieerden zouden van hun kant niet meer dan een Pyrrhus-overwinning mogen behalen!

En: zooals elders de andere rotgenooten van de „Groot-Aziatische Welvaartssfeer”, zoo zou in „Indonesië” het aan Japan verknochte, door Japan opgeleide en bewapende deel van de inheemsche bevolking — **gedeeltelijk nog stééds onder leiding van Japan-sche adviseurs en instructeurs** — den strijd voor het „immers gemeenschappelijke doel” voortzetten.

Dáárom moet — het worde nogmaals gezegd! — de niet meer te vermijden strijd ter elimineering van de extremisten nièt worden beschouwd als een aangelegenheid, die slechts het goedwillende deel van de Ned. Indische bevolking en van Nederland raakt, maar evengoed de mède-Geallieerden. En we mogen zelfs wel zeggen, dat indien de zaken in Indië niet in het goede spoor zouden kunnen worden geleid, de vrede in het Oostelijke werelddeel in groot gevaar zou komen te verkeeren, en als gevolg daarvan op den dùur ook die in het Westen bedreigd zou worden.

D. W. N. DE BOER.

's-Gravenhage, 20 Maart 1946.

Drukkerij P. v. d. Linden, Warmoezierstr. 6-6a. Den Haag